

U Z N E S E N I E

Sudca pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica, JUDr. Ján Hrubala v trestnej veci vedenej proti obvinenému xxxxxxxx pre zločin založenia, podpory a propagácie hnutia smerujúceho k potlačeniu základných práv a slobôd podľa § 421 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona a iné, dňa 25. mája 2019 takto

r o z h o d o 1 :

I. Postupom v zmysle § 72 ods. 2 Trestného poriadku, z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. b), písm. c) Trestného poriadku **b e r i e m d o v ä z b y** obvineného xxxxxxx, **nar. xxxxx v xxxxxxx, trvale bytom xxxxxxxxxxxx.**

Väzba u obvineného xxxxxxxxxxxx začala plynúť **dňa 23. mája 2019 v čase od 05.20 hod. a bude sa vykonávať v Ústave na výkon väzby a Ústave na výkon trestu odňatia slobody v Bratislave.**

II. Podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku väzbu obvineného xxxxxxx **dohl'adom probačného a mediačného úradníka nad obvineným n e n a h r á d z a m .**

III. Podľa § 80 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku **písomný sľub** obvineného xxxxxxx **n e p r i j í m a m .**

O d ô v o d n e n i e

Vyšetrovateľ MV SR, Prezídia Policajného zboru, Národnej kriminálnej agentúry, Národnej protizločineckej jednotky, expozitúra Bratislava uznesením zo dňa 09.04.2019, ČVS: PPZ-388/NKA-PZ-BA-2019 podľa § 199 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku začal trestného stíhanie za zločin založenia, podpory a propagácie hnutia smerujúceho k potlačeniu základných práv a slobôd podľa § 421 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona v súbehu so zločinom rozširovania extrémistických materiálov podľa § 422b ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona a za prečin prechovávanía extrémistických materiálov podľa § 422c Trestného zákona.

Ten istý vyšetrovateľ uznesením zo dňa 24.05.2019, ČVS: PPZ-388/NKA-PZ-BA-2019, podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku vzniesol obvinenie xxxxxxx za zločin založenia, podpory a propagácie hnutia smerujúceho k potlačeniu základných práv a slobôd podľa § 421 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona v súbehu so zločinom rozširovania extrémistických materiálov podľa § 422b ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona a za prečin prechovávanía extrémistických materiálov podľa § 422c Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že od presne nezisteného obdobia do dňa 23.05.2019 si rôznym spôsobom, okrem iného, aj prostredníctvom počítačovej siete, zadovážoval extrémistické materiály, okrem množstva iných aj

- uniformu vojaka SS bez límcovej nášivky, s červenou rukávovou páskou so znakom pravotočivej svastiky (hákového kríža) na bielom pozadí v tvare kruhu, na ktorom je replika železného kríža v strede ktorého je skratka divízie SS (Schutzstaffel),
- vojenskú čiapku, na ktorej sa nachádza napodobenina orlice v minulosti používané Národnosocialistickou nemeckou robotníckou stranou (nem. Nationalsozialistische Deutsche Arbeiterpartei, skr. NSDAP) a napodobenina Totenkopfu (smrťhlav s prekríženými kosťami),
- napodobeninu vojenskej prilby vojakov divízie SS (Schutzstaffel),
- orlicu na mramorovom podstavci, ktorá drží v pazúroch železný kríž, v ktorého strede je hákový kríž a na jeho spodku je rok 1939,
- kópiu rytierskeho kríža železného kríža (z jednej strany dátum 1939 a hákový kríž a na druhej strane dátum 1813),

ktoré materiály, resp. predmety následne prechovával u seba v rodinnom dome nachádzajúcom sa na ulici xxxxxxxxxx súpisné číslo xxxxxx, na parcele č. xxxxxx, zapísanom na liste vlastníctva č. 115, katastrálne územie xxxxxxx, obec xxxxxxx, okres xxxxxxx, pričom minimálne fotografie vyššie popísanej rovnošaty nacistického Nemecka ďalej rozširoval medzi minimálne šesť ďalších osôb, okrem iného, aj prostredníctvom počítačovej siete, resp. iným obdobným spôsobom (prostredníctvom mailovej komunikácie a prostredníctvom mobilných aplikácií), načo dňa 23.05.2019, po predchádzajúcej výzve pred vykonaním domovej prehliadky, obvinený xxxxxxxx vydal, okrem iných, aj vyššie uvedené extrémistické materiály, pričom spolu s vyššie popísanými predmetmi vydal ďalších minimálne 250 ks predmetov s vyobrazením pravotočivej svastiky (hákového kríža), resp. s vyobrazením iných extrémistických symbolov majúcich priamy súvis s nacizmom a neonacizmom, ktoré budú následne podrobené znaleckému skúmaniu, pričom vyššie uvedené extrémistické symboly boli v minulosti používané stranou NSDAP a stali sa symbolom nacizmu, rasizmu a nadradenosti bielej rasy a Ochranné oddiely (Schutzstaffel - SS), na ktorých čele stal od roku 1929 Heinrich Himmler sa v období Tretej ríše stali hlavným nástrojom teroru, represíí, okupačnej a vyhladzovacej politiky.

Prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry dňa 24.05.2019 v rámci zákonom stanovenej lehoty po zadržaní obvineného xxxxxxxxxx podal sudcovi pre prípravné konanie tunajšieho súdu návrh na vzatie menovaného do väzby z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. b), c) Trestného poriadku. V návrhu okrem iného uviedol nasledovné.

... mám za to, že skutok opísaný v uznesení o vznesení obvinenia sa stal, vykazuje znaky uvedených trestných činov a je dostatočne odôvodnené podozrenie, že dané skutky spáchal práve obvinený xxxxxxxx.

Obvinený xxxxxxxxxx vypovedal, že nie je osobou, ktorej názory by boli extrémistické, extrémizmus nepodporuje a extrémistické materiály nerozširuje. Už v minulosti počas pôsobenia v xxxxxxxxxx pracoval na potláčaní extrémizmu. Poukázal na to, že jeho starý otec bol obeťou v 2. svetovej vojne a jeho príbuzní boli odbojárky. Dlhé roky sa venuje zberateľstvu dobových predmetov z 2. svetovej vojny, vrátane vozidiel, oblečenia a iného materiálu. Mnohé predmety kúpil cez internet a tieto predmety nepropagoval ani s nimi neobchodoval. Zo zadovážených predmetov si vytvoril múzeum a súčasťou zbierky mala byť aj nemecká uniforma. Zaujímá ho história, najmä obdobie 2. svetovej vojny, a do zbierkových predmetov uložil všetky svoje úspory.

Obvineného xxxxxxxx zo spáchania skutkov usvedčujú viaceré dôkazy, ide najmä zápisnicu o vykonaní domovej prehliadky zo dňa 23.05.2019, z ktorej je zrejmé, že pri domovej prehliadke sa u obvineného doma našlo množstvo materiálov, ktoré možno v konečnom rozhodovaní

v trestnom konaní vyhodnotiť ako extrémistické. Ide o symboly a predmety, ktoré sú notoricky známymi nacistickými, resp. fašistickými symbolmi - o týchto majú relevantnú vedomosť súdy a orgány činné v trestnom konaní aj bez odborného stanoviska znalca.

Obvineného doposiaľ usvedčuje výpoveď svedka xxxxxxx, ktorý potvrdil, že materiály, ktoré prokurátor považuje za extrémistické, mu posielal práve obvinený xxxxxxx, o ktorom o. i. povedal, že mu posielal obrázky, na ktorých bol xxxxxxxx oblečený v nemeckej uniforme čiernej farby, že sa vyjadroval, že nemá rád židov, že robia problémy na svete, niekedy na nich používal vulgarity.

Svedok xxxxxxx sa k osobe obv. xxxxxxxx, okrem iného, vyjadril tak, že v jeho prípade sa jedná o osobu, ktorá sa negatívnym spôsobom vyjadrovala o Židovskom etniku ako takom. Podľa výpovede xxxxxxx xxxxxxx schvaľoval „Židovskú politiku“ Adolfa Hitlera, inklinoval k fašistickej ideológii, pričom o Adolfovi Hitlerovi sa vyjadroval v pozitívnom smere, dokonca schvaľoval koncentračné tábory a upaľovanie Židov. Svedok xxxxxx vo svojej výpovedi taktiež uviedol, že osobne bol v dome xxxxxxx, kde mu ukazoval rôzne predmety s vyobrazením hákového kríža. Taktiež vo svojej výpovedi uviedol, že mu xxxxxxx prostredníctvom mobilného telefónu preposielal rôzne SMS a MMS správy s nacistickou tematikou, okrem iných, aj seba oblečeného v nemeckej uniforme, pričom takéto správy, podľa výpovede svedka xxxxxxx, xxxxxxx posielal minimálne jednej ďalšej osobe, ktorú pozná.

Ďalší svedkovia, xxxxxxx, xxxxxxx potvrdzujú, že obvinený xxxxxxx im posielal fotografie s vyobrazeniami extrémistických symbolov a materiálov. Niektorí zo svedkov si nemyslia, že by obvinený mal predmetné veci v držbe a rozosielať ich fotografie z dôvodu propagácie, alebo úmyselne ako extrémistické.

Uvedený úmysel obvineného však potvrdzuje komunikácia, zadovážená legálne v inej veci podľa zák. č. 166/2003 Z. z. o ochrane pred odpočúvaním po rozhodnutí príslušného súdu a použiteľná v tejto trestnej veci podľa § 119 ods. 2 Tr. por., kde obv. xxxxxxx vyjadruje a prezentuje myšlienky takým spôsobom, z ktorého nemožno dedukovať nič iné, len to, že sa stotožňuje s ideológiou, resp. hnutím, ktoré je zhmotnené v zaistených extrémistických materiáloch.

Podotýkam, že súdu je notoricky známe, že nacistická ideológia obsahovala ako dominantnú tému a politiku počas svojej existencie v Tretej ríši 1933-45 rasizmus a antisemitizmus, a práve tieto ideológie sú zakomponované vo verbálnom vyjadrovaní obvineného a v predmetoch, ktoré sa u obvineného našli pri domovej prehliadke. Zo spôsobu vyjadrovania sa obvineného a prezentácie materiálov nemožno tieto extrémistické materiály považovať za držané (a rozširované už vôbec nie) na zberateľské či vzdelávacie účely, ako to predpokladá ust. § 130 ods. 8 Tr. zákona.

K materiálnym dôvodom väzby:

Podľa § 71 Tr. por. (Dôvody väzby)

Obvinený môže byť vzatý do väzby len vtedy, ak doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu, sú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený a z jeho konania alebo ďalších konkrétnych skutočností vyplýva dôvodná obava, že

b)

bude pôsobiť na svedkov, znalcov, spoluobvinených alebo inak mať vplyv na objasňovanie skutočností závažných pre trestné stíhanie, alebo

c)

bude pokračovať v trestnej činnosti, dokoná trestný čin, o ktorý sa pokúsil, alebo vykoná trestný čin, ktorý pripravoval alebo ktorým hrozil.

Po preskúmaní spisu som zistil, že sú dané väzobné dôvody nasledovne:

- **§ 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku** (kolúzna väzba) - v danom prípade existujú konkrétne skutočnosti, ktoré odôvodňujú obavu, že v prípade jeho prepustenia na slobodu bude obvinený xxxxxxxx pôsobiť na svedkov alebo inak mariť objasňovanie skutočností závažných pre trestné konanie, nakoľko z doposiaľ zabezpečených dôkazov je zrejmé, že obvinený xxxxxxxx sa už dopustil reálneho konania, ktoré smerovalo k tomu, aby zmaril prípadné zabezpečenie dôkazu a to konkrétne, keď kontaktoval xxxxxxxx, ktorej prikázal, aby nikomu neukazovala fotografiu s extrémistickou tematikou (seba samého v nacistickej uniforme), ktorú jej poslal. Z uvedeného vyplýva, že obvinený xxxxxxxx si bol veľmi dobre vedomý svojho protiprávneho konania a takýmto spôsobom sa snažil svoje konanie zakryť. Taktiež je potrebné v tejto súvislosti uviesť, že tak ako pri komunikácii s xxxxxxxx, tak aj pri komunikácii so svojou matkou xxxxxxxx sa snažil, resp. túto navádzal, aby nehovorila o týchto skutočnostiach do telefónu, z čoho je taktiež zrejmé, že obvinený xxxxxxxx si bol vedomý možného trestného postihu za rozširovanie extrémistických materiálov. Je teda evidentné, že u obvineného xxxxxxxx nie je len reálna obava založená na ničím nepodložených domnienkach, ale existuje reálne zadokumentovaná činnosť, ktorou obvinený xxxxxxxx ovplyvňoval minimálne dve osoby, aby konali v jeho prospech pre prípad možného postihu v budúcnosti. V prípade obvineného xxxxxxxx je potrebné taktiež uviesť, že sa jedná o osobu advokáta, čo znamená, že tento má o to väčšiu motiváciu pôsobiť na prípadných svedkov, aby títo vypovedali v jeho prospech, pričom práve vzhľadom na jeho právnické vzdelanie je dôvodné predpokladať, že tento bude schopný aj týchto prípadných svedkov ovplyvniť. Je treba taktiež uviesť, že z prepisov záznamov telekomunikačnej prevádzky je evidentné, že obvinený xxxxxxxx mohol rozširovať extrémistické materiály aj medzi ďalšie, doposiaľ nestotožnené osoby, ktoré bude potrebné taktiež vypočúť minimálne v procesnom postavení svedkov, no v prípade prepustenia obvineného xxxxxxxx na slobodu, hrozí reálne riziko, že aj tieto osoby ovplyvniť, aby tieto konali v jeho prospech. K existencii zákonného dôvodu kolúznej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku si dovoľujem uviesť, že táto nevyžaduje preukázanie dokonaného kolúzneho konania obvineného, ale postačuje preukázanie takých konkrétnych skutočností, ktoré sú spôsobilé založiť rozumovú (dôvodnú) obavu, že obvinený by sa s veľkou pravdepodobnosťou mohol, v prípade ponechania na slobode, dopustiť konania kolúznej povahy, čo je v danom prípade, podľa môjho názoru, dostatočne preukázané jeho doterajším konaním.
- **§ 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku** (ochranná väzba) - v danom prípade existujú konkrétne skutočnosti, ktoré odôvodňujú obavu, že v prípade jeho prepustenia na slobodu bude tento pokračovať v páchaní trestnej činnosti, nakoľko vzhľadom na postoj obvineného xxxxxxxx k vyšetrovanej trestnej veci, kedy svoju trestnú činnosť zľahčuje a zakrýva pod tzv. „zberateľské účely“ je možné predpokladať, že vo svojom konaní neprestane. Z charakteru vyšetrovanej trestnej činnosti, zo spôsobu vyjadrovania sa obvineného xxxxxxxx, ako aj z množstva zaistených premetov extrémistického charakteru je taktiež zrejmé, že v jeho prípade sa nejedná o ojedinelé „skratové“ konanie, ale o dlhodobú činnosť, čo v konečnom dôsledku sám obvinený potvrdil a je nelogické sa domnievať, že by s touto činnosťou zrazu prestal. Je teda

možné konštatovať, že v prípade obvineného xxxxxxxx sa nejedná o ojedinelý či náhodný sklon k páchaniu trestnej činnosti, ale v jeho prípade je možné konštatovať, že páchanie trestnej činnosti extrémistického charakteru (zadovážovanie si extrémistických materiálov a ich následne rozširovanie) sa stalo neoddeliteľnou súčasťou jeho osobnosti a životnej filozofie.

Z doposiaľ zabezpečených podkladov vyplýva, že obv. xxxxxxxx dlhodobo inklinuje k (neo)nacistickej rasistickej ideológii, z množstva zaistených extrémistických materiálov a jeho komunikácie s rôznymi osobami je zrejmé, že nekonal jednorazovo, ale je o „správnosti“ ním zastávanej protiprávnej ideológie dlhodobo presvedčený. Ako vypovedajú svedkovia, je členom slovenskej odnože gangu xxxxxxxx, ktorý je považovaný za radikálnu a nacionalistickú organizáciu, s udeleným zákazom vstupu do niektorých krajín EÚ. Z jeho prejavov je zrejmé, že ide o presvedčeného pravicového extrémistu a táto ideológia ovplyvňuje jeho konanie.

Obv. xxxxxxxx doposiaľ nebol súdne trestaný.

Podľa § 87 ods. 2 Trestného poriadku sudca pre prípravné konanie je povinný do 48 hodín a pri obzvlášť závažných zločinoch do 72 hodín od prevzatia zadržanej osoby podľa odseku 1 tohto ustanovenia a doručenia návrhu prokurátora na vzatie do väzby túto osobu vypočúť a rozhodnúť o jej vzatí do väzby alebo ju prepustiť na slobodu, ak rozhodne uznesením o nevzatí do väzby podľa § 72 ods. 3, inak ju príkazom, ktorý musí byť písomný a primerane odôvodnený, prepustí na slobodu.

V zmysle § 71 ods. 1 Trestného poriadku môže byť obvinený vzatý do väzby len vtedy ak doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie bol spáchaný, má znaky trestného činu, sú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený a z jeho konania alebo z ďalších konkrétnych skutočností vyplýva dôvodná obava, že

- a) ujde, alebo sa bude skrývať, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu alebo trestu, najmä ak nemožno jeho totožnosť ihneď zistiť, ak nemá stále bydlisko alebo ak mu hrozí vysoký trest,
- b) bude pôsobiť na svedkov, znalcov, spoluobvinených alebo inak mariť objasňovanie skutočností závažných pre trestné stíhanie, alebo
- c) bude pokračovať v trestnej činnosti, dokoná trestný čin, o ktorý sa pokúsil, alebo vykoná trestný čin, ktorý pripravoval, alebo ktorým hrozil.

Podľa § 72 ods. 2 Trestného poriadku konať a rozhodovať možno len o väzbe osoby, proti ktorej bolo vznesené obvinenie. Odôvodnenie rozhodnutia o väzbe obsahuje aj uvedenie skutkových okolností, o ktoré sa výrok o rozhodnutie o väzbe opiera. O väzbe koná a rozhoduje v prípravnom konaní na návrh prokurátora sudca pre prípravné konanie, ktorý nie je pri vymedzení dôvodov väzby návrhom prokurátora viazaný. Pred rozhodnutím o väzbe musí byť každý obvinený vypočutý, pričom o čase a mieste výsluchu sa vhodným spôsobom upovedomia prokurátor, obvinený a jeho obhajca, ak je dosiahnuteľný. Návrhy a žiadosti prokurátora sa bezodkladne doručia obvinenému a žiadosti obvineného alebo iných osôb, podané v prospech obvineného prokurátorovi tak, aby sa k nim prokurátor a obvinený mali možnosť pred rozhodnutím o väzbe vyjadriť.

V tomto prípade osobná sloboda obvineného bola obmedzená dňa 23.05.2019 v čase ako je to uvedené aj vo výroku tohto rozhodnutia pokiaľ ide o stanovenie začiatku trvania väzby.

Návrh prokurátora na vzatie obvineného do väzby príslušný sudca pre prípravné konanie prevzal dňa 24.05.2015 o 20,45 hod. kedy sudca pre prípravné konanie vykonal všetky potrebné úkony a určil termín jej výsluchu v lehote podľa § 73 ods. 5 Trestného poriadku na deň 25.05.2019 o 14,00 hod., kedy bol obvinený vypočutý. Sudca pre prípravné konanie konštatoval, že uznesenie o vznesení obvinenia bolo obvinenému doručené, rovnako bol doručený aj návrh prokurátora na vzatie do väzby, z čoho vyplýva, že formálne podmienky (vznesenie obvinenia, dodržanie lehôt a predpísaných procesných postupov) na rozhodnutie o väzbe splnené boli.

V rámci výsluchu pred sudcom pre prípravné konanie obvinený uviedol, že sa v celom rozsahu pridrižiava svojich doterajších výpovedí (vysvetľoval v nich najmä to, že jediným dôvodom zhromažďovania predmetov uvádzaných aj v uznesení o vznesení obvinenia boli jeho zberateľské záujmy). Všetky veci, ktoré dobrovoľne pri výkone domovej prehliadky vydal, zakúpil pred 2 až 3 rokmi výhradne na zberateľské účely a výlučne cez internetový portál Aukro a E-bay. Nezabezpečoval si ich postupne tak, ako tvrdí prokurátor, a posledné dva roky už vôbec nie. Veci mal uložené tak, že ich nebol problém nájsť, nemal ich skryté a aj ďalšie predmety, ktoré polícia nepotrebovala zaistiť, ako busty Lenina, Stalina, boli v blízkosti predmetov, ktoré boli zaistené. Aj pri minciach, ktoré boli zaistené boli aj iné mince a bolo jasné, že ide o zberateľský set. Mal aj ďalšie fotografie, ktoré neboli zaistené, napr. z oslobodenia Kyjeva, išlo o fotografie dokumentujúce ako sa mstili nacistom, aj toto si policajti pozreli, ale nezaistili to. Ukázal im aj pristavené múzeum, kde boli vystavené exponáty motocyklov, bojových trofejí, ešte neuložené prilby československej armády, plynové masky, poľné telefóny, maskovacie siete, ešusy, liehové variče a iné predmety vojenského charakteru, ktoré nepodliehajú povoleniu - teda nešlo o strelné zbrane a podobne. Aj to dokumentuje, že má postavené múzeum a chcel vystaviť všetky svoje získané zberateľské kusy - išlo o nemecké, ruské a československé kusy. Úmysel zbierať historické predmety u neho vznikol už pred 15 - 20 rokmi, ale vojenskej technike sa začal venovať len pred 5 - 6 rokmi. Je pre neho absurdné, aby bol označený za osobu, ktorá sympatizuje s tým, čo mu je kladené za vinu. Ohľadne skupiny „xxxxxxx“ uviedol, že síce sa pred niekoľkými rokmi nakontaktoval na ich šéfa „xxxxxxx“, ale s touto skupinou nejazdí, ich filozofiu nepozná, ale bol som s nimi položiť kvety padlým bojovníkom. Ak niekto tvrdí, že konal „verejne“, tak to nie je pravda, na verejne prístupné sociálne siete nedával nič, ale zaslal len jednu fotku priateľovi na jeho e-mail. Keby bol tušil čo tá fotka spôsobí, tak by to neurobil, mala to byť určitá recesia, keď si upratoval šatník, našiel tú uniformu a skrsol v ňom hlúpy nápad sa v nej odfotiť a poslať to najbližším ľuďom, aby sa pobavili, nič iné tým nemyslel. Neposielal tie fotky preto, aby sa niekto obrátil na túto ideológiu. Poslal to aj xxxxxxxx, to je podľa neho rozhladený človek, má dobré historické poznatky. V minulosti si s ním povedal niekoľko hlúpych vtipov o „elektrikárovi“ a o „prvom ekológovi“ na svete, z toho potom vznikla tá komunikácia, priznáva, že je nevkusná, ale nemyslel to doslovne. Je absurdné, aby si niekto myslel, že by on som schvaľoval vraždenie ľudí v koncentračných táboroch. Z toho, čo uviedol xxxxxxxx vo svojej výpovedi je iba tretina pravda. xxxxxxxx je jeho klient, má sľúbenú dohodu o vine a treste na ÚŠP GP SR a podľa neho sa svojou výpoveďou chcel zapáčiť OČTK.

Nemá už koho ovplyvňovať, všetci už boli vypočutí a pri domovej prehliadke dobrovoľne vydal hľadané veci. Nikoho nenavádzal, aby uveril takejto ideológii. Pokiaľ ide o riziko pokračovania v trestnej činnosti tak, ak na niektorú národnosť vyjadril špatne, morálne sa za to aj hanbí, ale verejne by nič takéto neprezentoval, bolo to výlučne v rozhovore s jednou osobou a nie na verejnosti. S tým vyvražďovaním nemôže nikto normálny súhlasiť. Obvinený nespochybnil to, čo je k dispozícii v spise vrátane prepisov telefonických hovorov nevedel však uviesť, či bolo predložené všetko. Uniforma, v ktorej sa odfotil je kúpená cez internetový portál e-bay. Keď to kupoval, myslel, že je pravá, keď mu však potom došla, videl, že to pravá uniforma nie je. Jemu nezáležalo až tak na pravosti, ale na dokumentovaní histórie. Pojem „súkromné múzeum“,

vysvetľoval tak, že chcel tam vystaviť dobové historické predmety, chcel urobiť pre blízkych, známych, a pre ľudí, ktorí sa tomu venujú. Na priamu otázku uviedol, že nevie nič vo existencii Zákona o múzeách a galériách, nevie ako prebieha správne konanie, ktoré umožní založiť múzeum, nezaoberal sa tým. Nevie ako zákon definuje „zbierkový predmet“. Odborne sa k termínu „kultúrna hodnota zbierkového predmetu“ vyjadriť nevie. Nepredpokladal, že ak to človek neprezentuje ideologicky, mohlo by to byť niečo zlé. Vie, že existuje Zákon o obchodovaní s vojenským materiálom, a vie o tom, že existuje register zberateľov vojenského materiálu, takýto zberateľ však on nie je. Jeho motorky nie sú vojenské. V dome v xxxxxx býva sám, z manželstva, ktoré už bolo rozvedené, má syna, ktorý žije v xxxxxxxx.

Prokurátor v rámci záverečného stanoviska navrhol vyhovieť jeho návrhu, obvinený žiadal prepustenie zo zadržania, prípadne nahradenie väzby prijatím písomného sľubu alebo dohľadom probačného a mediačného úradníka.

Aj v rámci tohto rozhodnutia je potrebné pripomenúť, že každé rozhodnutie o väzbe musí byť naozaj zdôvodnené aj skutkovými okolnosťami, čo znamená, že rozhodujúci súd, alebo sudca sa musí vysporiadať aj s reálnou dôvodnosťou podozrenia. Pokiaľ by dôvodnosť podozrenia neexistovala v intenciách rozumnej pravdepodobnosti, je každý o väzbe rozhodujúci orgán povinný obvineného prepustiť na slobodu. Je takisto zrejmé, že v zmysle tak stanovísk medzinárodných orgánov ochrany práva (najmä Európskeho súdu pre ľudské práva) ako aj viacerých judikovaných stanovísk Najvyššieho súdu SR, väzobné stíhanie vo veci je výnimočným inštitútom a možno k nemu pristúpiť len v prípadoch, kedy existujú konkrétne skutočnosti zakladajúce väzobné dôvody tak ako sú vymenované v ustanovení § 71 ods. 1 Trestného poriadku a väzbu nie je možné nahradiť iným inštitútom. Samozrejme, hoc aj oprávnené trestné stíhanie vo veci, v ktorej hrozí vysoký trest, samo osebe nemôže byť dôvodom na obmedzenie osobnej slobody v priebehu trestného stíhania.

Tu je tiež potrebné uviesť, že sudca pre prípravné konanie pri rozhodovaní o väzbe, teda zásahu do osobnej slobody obvineného, nerozhoduje o vine či nevine obvinenej osoby, avšak jeho povinnosťou je posúdiť tzv. materiálne dôvody väzby, čo okrem iného znamená aj dôvodnosť podozrenia a trestného stíhania, dôvodnosť niektorého z vyššie uvedených dôvodov väzby, a tzv. formálne dôvody väzby, čo predovšetkým znamená posúdenie dodržania všetkých predpísaných lehôt a postupov v súvislosti s obmedzením osobnej slobody. Po skontrolovaní formálnej správnosti návrhu prokurátora bolo teda úlohou sudcu pre prípravné konanie posúdenie toho, či vo veci, v štádiu v ktorom vec posudzuje, bolo nazhromaždených dostatok dôkazov na to, aby tieto dôkazy odôvodňovali trestné stíhanie vyššie uvedenej osoby a či existujú konkrétne skutočnosti zakladajúce niektorú z obáv špecifikovaných v ustanovení § 71 ods. 1 Trestného poriadku pod jednotlivými jeho písmenami.

V prípadoch posudzovania dôvodnosti väzby v zmysle jednotlivých písmen odseku 1 § 71 Trestného poriadku je každý väzobný dôvod potrebné oprieť o konkrétne skutočnosti, ktoré zakladajú dôvodnosť niektorej z obáv uvedených v tomto ustanovení Trestného poriadku. Nemôže teda ísť o absolútne hypotetickú situáciu, ktorá napr. zakladá obavu z úteku alebo ovplyvňovania svedkov, či iných osôb. Takáto obava v teoretickej rovine totiž existuje v každom prípade. Vždy musia existovať zákonom uvádzané konkrétne skutočnosti, o ktoré ten ktorý väzobný dôvod je potrebné oprieť.

Pokiaľ ide o materiálne dôvody väzby spočívajúce v dôvodnosti podozrenia, v súvislosti s touto vecou, aj vzhľadom k vyššie prezentovanej stratégii obhajoby je potrebné zdôrazniť nasledovné skutočnosti:

Už v uznesení o vznesení obvinenia je zo strany vyšetrovateľa podrobne analyzovaný nielen skutkový stav veci, ale aj právna argumentácia, na základe ktorej vyšetrovateľ zakladá svoje úvahy o trestnoprávnom rozmere prekročenia hraníc slobody prejavu, ktorého konštatácia vychádza nielen z medzinárodnoprávných dokumentov o ochrane ľudských práv, ale aj z Ústavy Slovenskej republiky (zák. č. 460/1992 Zb. - ďalej „Ústava“) ako zákona, ktorý v hierarchii slovenských právnych predpisov stojí najvyššie. Niet sporu o tom, že podľa čl. 24 Ústavy sa zaručuje slobody myslenia, svedomia, náboženského vyznania a viery a vo svojej podstate ide o práva absolútne (okrem iného ide aj o aplikáciu poslednej vety odseku 1 čl. 1 Ústavy, kde sa konštatuje, že Slovenská republika sa nevzťahuje na nijakú ideológiu ani náboženstvo). Rovnako sa v čl. 26 Ústavy (už nie ako základné, ale politické právo) garantuje aj sloboda prejavu, tú však možno obmedziť zákonom, ak ide o opatrenia v demokratickej spoločnosti nevyhnutné **na ochranu práv a slobôd iných**, bezpečnosť štátu, verejného poriadku, ochranu verejného zdravia a mravnosti.

Okrem iného slobodu prejavu obmedzuje aj formulácia viacerých ustanovení Trestného zákona formou vymedzenia skutkových podstat, ktorých naplnenie je trestnoprávne postihnutelné - medziiným je trestné podnecovať k národnostnej, rasovej, etnickej či náboženskej neznášanlivosti, hanobiť iných pre ich náboženské vyznanie, hanobiť národy, rasy..., je trestné rozširovať materiály podnecujúce nenávisť voči iným len preto, lebo patria k inej národnosti, rase, či sú iného vierovyznania alebo bez vyznania..., je trestné propagovať ideológiu, ktorá smeruje k potlačeniu práv a slobôd iných..., je trestné rozširovať a prechovávať extrémistické materiály. Slovesá ako „hanobiť, podnecovať, podporovať, propagovať, rozširovať...“ a naplnenie ich obsahu je potrebné vyhodnocovať veľmi obozretne a tak, aby sa takéto vyhodnocovanie nespreneverilo základnému princípu každej liberálnej demokracie pripúšťajúcej slobodu kritiky spoločenského života ako jedného zo základných pravidiel fungovania podstaty demokratického štátu, avšak nemôže byť sporu o tom, že limity kritiky a vyjadrovania názorov existujú. Spočívajú predovšetkým v spôsobe kritiky a cieľi, ktorý sa má kritikou dosiahnuť.

Aj z hľadiska aplikácie princípu ultima ratio nie je prípustné štátom organizované postihovanie hoc ako primitívneho kritizovania takého či onakého náboženstva, stotožnenie sa so stereotypmi o myslení moslimov, Rómov, či Židov - pokiaľ verbalizácia kritiky či neverbálne prejavy ostanú vo forme toho, čo ešte možno považovať aspoň za pokus o racionálnu kritiku (viď napr. rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva - ESLP vo veci Lehideau, Isorni v. Francúzsko). Ak však prejavenie názoru prerastie do vulgarizmov a použitia doslova hanobiacich prívlastkov, nehovoriac o výrazoch podnecujúcich k akcii voči „kritizovaným“, takýto prejav už slobodou prejavu chránený nie je a môže byť aj trestnoprávne postihnutelný.

Preto sudca pre prípravné konanie sa stotožňuje nielen s tým, že existuje dôvodné podozrenie zo spáchania skutkov, ktoré sú opísané v uznesení o vznesení obvinenia, ale predbežne (na základe doteraz nazhromaždeného materiálu) nemá výhrady ani k právnej kvalifikácii konaní, ako je zatiaľ definovaná. Len na margo je možné dodať, že predmetné konanie by bolo trestnoprávne postihnutelné aj podľa znenia hmotnoprávných ustanovení Trestného zákona pred účinnosťou jednej z jeho ostatných noviel, ktorá v súvislosti s prejavmi extrémizmu upravila niektoré skutkové podstaty trestných činov i niektoré ustanovenia všeobecnej časti Trestného zákona (sudcovi pre prípravné konanie je známy fakt napadnutia niektorých ustanovení tejto novely na Ústavnom súde SR a jeho výsledok).

Pokiaľ ide o zberateľstvo, je potrebné uviesť, že v zmysle v súčasnosti účinného Trestného zákona podľa § 130 ods. 8 Trestného zákona za extrémistický materiál sa nepovažuje materiál

podľa ods. 7 (definícia extrémistického materiálu vrátane jeho akéhokoľvek grafického či obrazového stvárnenia) tohto zákona, ak sa preukázateľne vyrába, rozširuje, uvádza do obehu, robí verejne prístupným alebo prechováva za účelom realizácie vzdelávacích, zberateľských alebo výskumných aktivít. Je dôležité poukázať na zmenu tohto ustanovenia Trestného zákona účinnú od 01.01.2017, nakoľko predtým extrémistický materiál nebol definovaný negatívne ale pozitívne, pričom zákonodarca stanovoval ako podmienku definovania takéhoto materiálu úmysel jeho prechovávaného a rozširovaného spočívajúci v podnecovaní nenávisť, násilia alebo neodôvodneného odlišného zaobchádzania voči skupine osôb alebo jednotlivcovi pre ich príslušnosť k niektorej rase, národu, národnosti, farbe pleti, etnickej skupine, pôvodu rodu, alebo pre ich náboženské vyznanie. Zmyslom spomenutej úpravy (zmeny) bolo zakotvenie pravidla, že v súčasnej dobe nie je potrebné preukazovať držbu extrémistického materiálu z dôvodu podnecovania nenávisť, v zásade teda platí pravidlo, že za extrémistický materiál sa považuje každý materiál spĺňajúci kritéria uvedené v § 130 ods. 7 Trestného zákona s jedinou výnimkou - ak sa **preukázateľne** vyrába, rozširuje, uvádza do obehu, alebo robí verejne prístupným, alebo prechováva za účelom realizácie vzdelávacích, zberateľských alebo výskumných aktivít.

Zákonodarca „zberateľstvo“ nijak nedefinuje, je však z podstaty veci zrejmé, že zberateľstvom nemôže byť akékoľvek zhromažďovanie extrémistických materiálov. Samotné zhromažďovanie, tzv. militárií s vyobrazením symbolov napr. ozbrojených zložiek nacistického Nemecka z druhej svetovej vojny bez ďalšieho, môže byť považované za „zberateľstvo“, avšak len za situácie, ak slúži na evidentne edukačné, prípadne štatistické účely. Iné „zberateľstvo“ je bez ďalšieho aj trestnoprávne postihnuteľné.

V tejto veci obvinený nepreukázal žiadne snahy, ktoré by ho motivovali k spoločensky akceptovateľnému zberateľstvu. Naopak - nemôže byť sporu nie len o tom, že v podstate zbieral predmety bez kultúrnej hodnoty (napr. fotografia Adolfa Hitlera vyvesená v súkromnej telocvični, tzv. fake uniformy...), ale sa týmito predmetmi „chválil“ spôsobom, ktorý napĺňa pojem „verejne“ ako ho definuje § 122 ods. 2 písm. a) Trestného zákona (je dané podozrenie, že v tomto prípade bol trestný čin spáchaný verejne obsahom tlačoviny alebo rozširovaním spisu - rôznych zabezpečených vyobrazení, použitím počítačovej siete, alebo iným obdobne účinným spôsobom). Ako správne v uznesení o vznesení obvinenia píše vyšetrovateľ tzv. zberateľstvo je obvyklou obranou osôb, ktoré zhromažďujú symboly spĺňajúce charakteristiku extrémistického materiálu. Každé zberateľstvo však musí byť motivované vskutku autentickým záujmom o históriu a musí byť zbavené akéhokoľvek ideologického nánosu smerujúceho k propagácii hnutí a ideológií, na ktoré platia slobodu prejavu obmedzujúce ustanovenia, či už Ústavy SR alebo Trestného zákona.

Je síce pravdou, že v tomto prípade obvinený postavil svoju obhajobu na tom, že takýto „ideologický nános“ u neho preukázaný nebol, to však nie je pravdou. Dokumentuje to predovšetkým obsah zachytenej telekomunikačnej prevádzky, z ktorého je zrejmé nie len zasielanie rôznych obrazových správ (fotka vo vojenskej uniforme z čias tzv. Tretej ríše odfotografovaného obvineného, obrazový vtip o tom, že emigráciu môže riešiť iba Adolf Hitler ...), ale možno dosledovať aj kontext rozmýšľania obvineného. Zo zachytenej komunikácie (č.l. 436-484) možno len námatkovo uviesť niekoľko „komentárov“ - „kurva vyjebaná chazarská, vyjebaný, skurvený židia, vždycky sa vyhrabú, vždy sú pri peniazoch, vždycky sa budú škeriť ..., s obrezanými cicinami vždycky majú navrch ..., advokát xxxxx je syn toho žida vyjebaného, ktorý dostal od kokota xxxxx vyznamenanie, ... nemám krytie, lebo moji fašisti ešte nie sú pri moci“..., pričom obdobné komentáre sa týkajú aj „cigánov“.

Do kontextu takto sudcom pre prípravné konanie opísanej situácie zapadajú aj tvrdenia obvineného, ktorý podľa vlastného vyjadrenia nič nevedel o tom, čo je potrebné v rámci

správneho konania pri zakladaní múzea podľa ustanovení Zákona č. 206/2009 Z. z. o múzeách a galériách, nič nevedel o tom, čo je „zbierkový predmet“, čo je „kultúrna hodnota zbierkového predmetu“ a pod. Naozaj nie je potrebné zvlášť zdôrazňovať, že napodobenina tzv. nacistickej uniformy vyrobená podľa všetkého v Číne nemá naozaj žiadnu zbierkovú ani kultúrnu hodnotu. Obvinený nebol zaregistrovaný ako zberateľ ani v zmysle Zákona č. 179/1998 Z.z. o obchodovaní s vojenským materiálom (zatiaľ je však nevyjasnené, či takáto registrácia vzhľadom k ním držanej komodite bola potrebná).

Z vyššie uvedeného vyplýva jednoznačný názor sudcu pre prípravné konanie, že v tomto prípade dôvodnosť podozrenia je daná a predbežne sa javí byť správnu aj právna kvalifikácia skutku obvineného. Ako to bolo uvedené už aj v príkaze na vykonanie domovej prehliadky, v tomto prípade nejde a nemôže ísť o neškodné telekomunikačné žartovanie, pričom samotný fakt nevyužívania sociálnych sietí na propagovanie extrémistických myšlienok sám o sebe, vzhľadom k doteraz zistenému (elektronická a telefonická komunikácia s viacerými hoc aj blízkymi osobami), obvineného zatiaľ nijak nevyvíňa, hoci, samozrejme, efekt jeho aktivít je v takomto prípade limitovaný.

Pokiaľ ide o dôvody väzby uvedené v návrhu prokurátora uvedené v ust. § 71 ods. 1 písm. b), c) Tr. por. súd sa aj v tomto prípade stotožnil s jeho analýzou situácie, i keď čiastočne z iných dôvodov, než uvádza prokurátor. V tomto smere sa možno stotožniť s tvrdením obvineného, že ak v rámci telefonickej komunikácie zdôrazňuje, že „nešír to ďalej“, nejde o žiadny typ ovplyvňovania svedkov a v zásade táto okolnosť je skôr v prospech obvineného. Dôvody kolúzne väzby však možno vzhliadnuť v iných skutočnostiach.

Je evidentné, že v tomto prípade, okrem doteraz vypočutých osôb (ich výsluchy sa zrejme vzhľadom k ďalším zisťovaným skutočnostiam budú musieť opakovať), vznikne operatívna potreba vypočutia ďalších osôb, ktoré budú či už potvrdzovať alebo vyvracať obranu obvineného. V tomto prípade „menežovanie“ takýchto výpovedí zo strany obvineného nie je len hypotetickou do úvahy vždy prichádzajúcou možnosťou, ale aj reálnou hrozbou - a to najmä vzhľadom na spôsob obhajoby obvineného. Možno naozaj reálne predpokladať, že tento sa svoje „zberateľstvo“ bude snažiť postaviť do svetla, ktoré nebude mať trestnoprávny rozmer a v tomto smere je naozaj reálna komunikácia s doteraz ešte neidentifikovaným okruhom osôb, ktoré môže ovplyvňovať.

Inak povedané, potreby objektivizácie tejto trestnej veci si vyžadujú „zakonzervovať“ stav veci tak, ako existoval v čase zadržania obvineného a potreba vyvinutia úsilia smerujúceho k neutralizácii akéhokoľvek ovplyvňovania vo veci je tu tak vážna, že zakladá väzobný dôvod uvedený v § 71 ods. 1 písm. b) Tr. por.

V podstate rovnaká potreba „zakonzervovania“ stavu veci je aktuálna aj pokiaľ ide o väzobný dôvod uvedený v § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por. Hrozba eventuálneho pokračovania v aktivitách sprevádzajúcich „zberateľstvo“ obvineného je aj v tomto prípade hrozbou reálnou. Sudca pre prípravné konanie nemá zatiaľ pochybnosti o tom, že v osobe obvineného ide o osobu, ktorá preukazateľne prejavuje sympatie k viacerým zvoleným prostriedkom, ktoré v rámci presadzovania národnosocialistického modelu štátu zvolil Adolf Hitler ako „vodca“ tzv. Tretej ríše. Sudca pre prípravné konanie si je vedomý toho, že obvinený takúto alternatívu popiera, avšak práve ním prezentovaná snaha ospravedlniť, prípadne bagatelizovať jeho konanie, môže byť práve tou konkrétnou skutočnosťou, ktorá ho môže primäť k tomu, aby v podozrivých konaniach pokračoval snažiac sa preukázať autenticitu svojich zberateľských aktivít.

Pokiaľ ide o bod II. tohto rozhodnutia, sudca pre prípravné konanie dospel k záveru, že v tomto prípade dohľad probačného a mediačného úradníka (možnosť nahradenia väzby týmto inštitútom sa v zmysle ustálenej judikatúry skúma obligatórne), najmä vzhľadom na okolnosti a už popísanú povahu prejednávaneho prípadu, nemožno považovať za dostatočný a nemožno ním väzbu nahradiť. Možno sa oprávnene domnievať, že dohľad by v tomto prípade bol len formálnym krokom, účelovo zameraným na prepustenie z väzby, ktorý v konečnom dôsledku nemá vnútorný obsah spočívajú v reálnom splnení toho, čo by dohľad mal zabezpečiť. Dohľad probačného a mediačného úradníka by v tomto prípade nemal za následok vyvarovanie sa všetkých konaní, ktoré sú v súvislosti s trestným stíhaním nežiaduce, neprípustné a zakázané.

Obava z pokračovania prejavov nepoživajúcim ústavnú ochranu najmä voči príslušníkom židovskej či imigrantskej komunity je tu totiž naozaj reálna, konkrétne verbalizovaná, hoci zo strany obvineného sú takéto prejavy popierané. Za takejto situácie by bolo naozaj iluzórne domnievať sa, že vplyv dohľadu probačného a mediačného úradníka by mohol čokoľvek zmeniť na vyššie popísaných obavách. Toto tvrdenie platí o to viac vo vzťahu k ponúknutému písomnému sľubu obvineného, ako výrazne slabšieho inštitútu garantujúceho bezproblémový priebeh väzby.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti sudca pre prípravné konanie potom rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti rozhodnutiu o väzbe je prípustná sťažnosť. Sťažnosť sa podáva orgánu, proti ktorého uzneseniu smeruje, a to do 3 (troch) dní od oznámenia uznesenia. O sťažnosti rozhodne Najvyšší súd SR v Bratislave na neverejnom zasadnutí do piatich pracovných dní od predloženia veci na jej rozhodnutie.

Proti uzneseniu o nevzatí do väzby môže prokurátor podať sťažnosť len ihneď po vyhlásení uznesenia. Sťažnosť nemá odkladný účinok.

V Banskej Bystrici, dňa 25. mája 2019

JUDr. Ján Hrubala
sudca pre prípravné konanie

Za správnosť
vyhotovenia: Jana

